

Stass Bzk 1/7/21

26564
01/07

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Aan de Staatssecretaris van
Van BZK
CZW/DO

Directie Constitutionele
Zaken en Wetgeving
Afdeling Staatinrichting en
Bestuur

Contactpersoon

T

Datum
30 juni 2021

Kenmerk
2021-0000339114

Samengewerkt met
- DO
- RvIC

Met opmerkingen
Nota openbaar

nota

Oplegnota NnavV Eerste Kamer Wetsvoorstel wijziging
Paspootwet ivm Verordening ID-kaarten

Aanleiding

Op 29 juni heeft de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat/Algemene Zaken en Huis van de Koning verslag uitgebracht bij het voorstel tot wijziging van de Paspootwet in verband met de EU-verordening over identiteitskaarten. De Eerste Kamer is voornemens het wetsvoorstel voor het zomerreces af te doen. De commissie ontvangt de nota naar aanleiding van het verslag graag uiterlijk 7 juli 2021, 12.00 uur, zodat plenaire behandeling op 12 en/of 13 juli 2021 in de Eerste Kamer tot de mogelijkheden blijft behoren. Dat is nodig omdat de verordening op 2 augustus 2021 van toepassing wordt.

Advies/actie

Ik adviseer u de volgende documenten te ondertekenen en naar de Eerste Kamer te zenden:

- de nota naar aanleiding van het verslag bij de wijziging van de Paspootwet in verband met de uitvoering van de EU-verordening over identiteitskaarten;
- de aanbiedingsbrief aan de voorzitter van de Eerste Kamer.

Kern

Onderwerpen verslag

In het verslag is inbreng geleverd door de fracties van D66, PvdD, PVV, ChristenUnie en SGP. De belangrijkste vragen in het verslag betreffen:

1. **Veiligheid:** Diverse vragen over de omvang van de fraude met identiteitskaarten die mede aanleiding is geweest voor de EU-verordening (en over wat de opname van vingerafdrukken bijdraagt aan terreurbestrijding en wat de opname van de EU-vlag bijdraagt aan het fraudeprobleem).
2. **Biometrische gegevens:** Vragen rond de vernietiging van biometrische gegevens in de administratie na afloop van de bewaartermijn, over aandacht voor het indammen van etnisch profileren bij de introductie van de nieuwe NIK, omtrent primair controle gezichtsopname en pas secundair vingerafdrukken (ook in buitenland), over het uitwisselen van (certificaten voor het uitlezen van) vingerafdrukken en eerdere bezwaren van Nederland tegen opname van vingerafdrukken op de identiteitskaart.
3. **Verschijningsplicht:** Vragen over hoe aan de verschijningsplicht in het buitenland kan worden voldaan.

Datum
30 juni 2021
Kenmerk
2021-0000339114

4. Identiteitskaart: Vragen over het weglaten van de geslachtsaanduiding, over de gevolgen voor de geldigheid als vingerafdrukken niet uit te lezen zijn door een defect, en over de mogelijkheid gebruik identiteitskaart voor vaccinatiepaspoort.

5. Samenhang: Vragen naar samenhang met Wet digitale overheid en met meervoudige nationaliteiten.

Ad.1 Voor de omvang van de cijfers is informatie gebruikt van het ECID (Expertisecentrum Identiteitsfraude en Documenten) uit 2020 en uit de voorbereidende documenten van de EU bij de verordening (2013-2017). Daarbij is opgemerkt dat geen informatie bekend is over of en welke andere fraude met die documenten eventueel is gepleegd voorafgaand aan het moment van onderscheppen. Ook is gemeld dat de cijfers geen indicatie geven van de totale omvang van het probleem, omdat niet alle vervalsingen worden ontdekt. De vragen over de cijfers zijn afgestemd met de Koninklijke Marechaussee. Voor wat betreft het verband tussen het opnemen van vingerafdrukken en het voorkomen van het plegen van terreurdaden is opgemerkt dat de vingerafdrukken geen directe maatregel zijn om terreur te voorkomen, maar dat de EU met die maatregel hoopt de grenzen adequater te kunnen beveiligen. Over de EU-vlag is geantwoord dat deze voort is gekomen uit de triloog-onderhandelingen en dat het niet direct bijdraagt aan fraudebestrijding.

Ad.2 De bewaartermijnen van de biometrische gegevens (waarschijnlijk worden alleen de vingerafdrukken bedoeld, maar omdat ook de gezichtsopname en handtekening daaronder vallen, zijn die in het antwoord ook meegenomen) zijn gegeven, en de autoriteit die bevoegd is tot verstrekking en uitreiking is ervoor verantwoordelijk dat de gegevens na de bewaartermijn worden vernietigd. In de praktijk gebeurt dat geautomatiseerd in de RAAS¹'en, waarin die gegevens worden bewaard. Voor het toezicht hierop is de minister van BZK verantwoordelijk.

Er wordt geen extra aandacht gegeven aan etnisch profileren bij de introductie van de nieuwe NIK.

Over het uitgangspunt van primair controle gezichtsopname en pas secundair vingerafdrukken is aangegeven dat dit door de Nederlandse grensautoriteiten zal worden toegepast. Voor de andere EU-lidstaten is aangegeven dat de bevoegde autoriteiten verifiëren aan de hand van de vingerafdrukken conform eigen wetgeving, waarbij ze de aangehaalde overweging uit de verordening waarin dit uitgangspunt is neergelegd, kunnen betrekken. Deze overweging is niet bindend. Uitgelegd is dat uitwisseling van certificaten gaat over het uitwisselen van de sleutel om vingerafdrukken uit te lezen, niet om het uitwisselen van de vingerafdrukken zelf.

Voor de eerdere bezwaren van Nederland tegen opnamen vingerafdrukken op de identiteitskaart waren te weinig medestanders in de EU; het kabinet heeft uiteindelijk ingestemd vanwege bestrijding fraude met zwakke documenten.

Ad.3 De vragen over hoe aan de verschijningsplicht in het buitenland kan worden voldaan en enige cijfermatige informatie daaromtrent, zijn in afstemming met Buitenlandse Zaken beantwoord. Daarbij is duidelijkheid verschaft over een wat

¹ Reisdocumentenaanvraag- en archiefstation.

Datum

30 juni 2021

Kenmerk

2021-0000339114

onduidelijke passage in het eerdere nader rapport bij het advies van de Raad van State van het Koninkrijk over de nu nog bestaande uitzondering op de verschijningsplicht en huisbezoeken in het buitenland. Als door omstandigheden zowel een huisbezoek als verschijning op locatie niet mogelijk is, rest geen andere mogelijkheid om een aanvraag in behandeling te nemen. De inzet van de MVA is voor BuZa afhankelijk van de bestaande (lokale) coronagerelateerde maatregelen en (lokale) reisbeperkingen.

Ad.4 Het schrappen van de geslachtsaanduiding (nu nog alleen op huidige Duitse en Griekse ID-kaarten) wordt meegenomen in een ander wetsvoorstel dat naar verwachting eind 2022 aan de Tweede Kamer zal worden aangeboden. Verwezen wordt naar uw recente brief daarover aan de Eerste Kamer.

Het niet kunnen uitlezen van een document kan verschillende oorzaken hebben. De burger wordt geadviseerd met het document naar de gemeente te gaan voor onderzoek. Als het, kort gezegd, defect blijkt, dan wordt het ingehouden en zal een nieuw document moeten worden aangevraagd.

Op de vraag of de nieuwe identiteitskaart kan functioneren als vaccinatiebewijs is geantwoord dat het document technisch niet geschikt is voor deze functionaliteit en dat daarom gekeken wordt naar andere oplossingen.

Ad.5 Er is geen samenhang tussen de toepassing van de verordening en de eventuele uitvoering van de Wet digitale overheid (Wdo). Onder de Wdo heeft de Nederlandse identiteitskaart wel de functie van publiek (inlog)middel, maar dat staat los van de functie van verificatie van de identiteit waar de verordening over gaat.

Er is ook geen relatie tussen de uitvoering van de verordening en het gebruik van meerdere paspoorten bij meervoudige nationaliteiten.

Verzoek om spoedige behandeling vóór zomerreces en directe stemming

In de aanbiedingsbrief verzoekt u, voor alle zekerheid, om twee dingen:

1. *Spoedige behandeling voor het zomerreces*

De Europese deadline van de verordening is 2 augustus 2021. Zodoende zijn wij verplicht het document dan te introduceren. Als op dat moment de Paspoortwet niet is aangepast, heeft dit enkele consequenties. Dezelfde consequenties zijn eerder ook aangevoerd in de brief aan de Tweede Kamer van 6 mei 2021 over het nieuwe model identiteitskaart en nieuwe model paspoort, waarin u de Tweede Kamer verzocht om spoedige behandeling. De consequenties zouden zijn dat zaken die de verordening open laat niet door het wetsvoorstel en daaronder hangende regelgeving zouden zijn geregeld, dat hogere leges niet zouden kunnen worden geheven en de kans op een inbreukprocedure.

Toelichting

Ten eerste regelt het wetsvoorstel en de daaronder hangende regelgeving, naast verplichte opname van vingerafdrukken en verschijning in persoon, een aantal zaken die de verordening openlaat. Het gaat dan bijvoorbeeld om de uitzondering van het opnemen van vingerafdrukken voor kinderen tot 12 jaar en voor personen van wie tijdelijk of permanent geen vingerafdrukken kunnen worden opgenomen.

Datum
30 juni 2021
Kenmerk
2021-0000339114

Ten tweede is het wetsvoorstel nodig als grondslag voor het gewijzigde Besluit Paspoortgelden. Uitgevende instanties kunnen de tijd die is gemoeid met het afnemen van vingerafdrukken alleen doorberekenen in de aanschafprijs van de identiteitskaart wanneer de tarieven zijn aangepast. Dit gaat per document om €3,55 bij gemeenten en €5,68 bij ambassades. Mocht de Eerste Kamer het voorstel niet behandelen voor het zomerreces, dan zou naar verwachting begin oktober het eerstvolgende moment zijn dat de wet in werking zou kunnen treden. Het twee maanden niet innen van deze aanvullende leges komt neer op een som van €200.000,- tot €400.000,-.

Ten derde zou de Europese Commissie een zogenaamde inbreukprocedure kunnen starten vanwege nog geldende regelgeving die in strijd is met de verordening.

2. Agendering inclusief stemming

Indien om stemming wordt gevraagd, dan geschiedt stemming doorgaans een week na de plenaire behandeling. Aangezien er nog maar twee dagen zijn waarop het wetsvoorstel behandeld zou kunnen worden, namelijk 12 juli of 13 juli, en er ook tijd nodig is voor vaststelling (ondertekening) en bekendmaking, verzoekt u om het voorstel te agenderen inclusief stemmingen, zodat daarover na de beraadslagingen meteen kan worden gestemd.

Toelichting

Korte inhoud van het voorstel

De Paspoortwet wordt aangepast ter uitvoering van de EU-verordening over versterking van de beveiliging van identiteitskaarten.

Het gaat om de volgende punten:

- De Nederlandse identiteitskaart (NIK) wordt niet langer uitgezonderd van vingerafdrukken (in de huidige wet is dit wel zo).
- Op dit moment bestaat er een uitzondering op de verplichting om bij een aanvraag fysiek te verschijnen. Deze uitzondering komt te vervallen voor de NIK. De verordening regelt verder (rechtstreeks, zonder wetswijziging) o.a.:
 - Een minimale kwaliteitsstandaard voor alle Europese identiteitskaarten (NL voldoet daar reeds aan).
 - Opname van een Europese vlag met de letters van de lidstaat op identiteitskaarten.
 - Een verplichting voor lidstaten om elkaar wederzijds toegang te verschaffen tot de vingerafdrukken op elkaars identiteitskaarten.

Informatie vallend onder het belang van de staat

Geen.